

Vaaliviranomaisten valinta vuoden 2022 Aluevaaleja varten

Kaupunginhallitus 22.11.2021 § 267

Valmistelija: Hallintojohtaja Liisa Salo

Vuoden 2022 tammikuussa toimitetaan aluevaalit. Vaalien varsinainen vaalipäivä on sunnuntaina 23.1.2022. Vaaleissa noudatetaan vaalilakia (718/1998) ja Suomen perustuslain 54 ja 55 §:ien säädöksiä. Vaaleilla valitaan aluevaltuusto, joka käyttää hyvinvointialueen ylintä päätösvaltaa. Etelä-Pohjanmaan aluevaltuustoon valitaan 59 valtuutettua. Aluevaltuustot aloittavat työnsä 1.3.2022.

Kunnissa vaaliviranomaisina toimivat keskusvaalilautakunta, vaalilautakunnat, vaalitoimikunnat, vaalitoimitsijat ja vaaliavustajat. Keskusvaalilautakunnan valitsee kaupunginvaltuusto ja vaalilautakunnat sekä vaalitoimikunnat valitsee kaupunginhallitus. Muut vaaliviranomaiset valitsee keskusvaalilautakunta tai vaalilautakunta.

Kaupunginvaltuusto on valinnut keskusvaalilautakunnan vuosiksi 2021 - 2025.

Vaalilain 15 § (2.10.1998/714) mukaisesti kunnanhallituksen on hyvissä ajoin ennen vaaleja asetettava kutakin äänestysaluetta varten vaalilautakunta, johon kuuluu puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja kolme muuta jäsentä sekä tarpeellinen määrä varajäseniä, kuitenkin vähintään kolme. Laitoksissa toimitettavaa ennakoäänestystä varten on asetettava yksi tai useampi vaalitoimikunta, joihin kuuluvat puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja yksi muu jäsen sekä tarpeellinen määrä varajäseniä, joita on kuitenkin oltava vähintään kolme.

Vaalilautakunnat ja vaalitoimikunta asetetaan lähtökohtaisesti erikseen jokaisia vaaleja varten.

Valintoja tehtäessä on kiinnitettävä huomiota siihen, että vaalilautakuntien ja vaalitoimikuntien jäsenillä ja varajäsenillä sekä erityisesti puheenjohtajaksi nimettävällä on riittävä osaaminen tehtävään ja riittävästi aikaa perehtyä siihen.

Vaalilautakuntien ja vaalitoimikuntien varajäsenet on asetettava siihen järjestykseen, jossa he tulevat jäsenten sijaan. Vaalilautakunta ja vaalitoimikunta ovat päätösvaltaisia kolmijäsenisinä.

Sekä vaalilautakuntien että vaalitoimikuntien jäsenet ja varajäsenet on valittava vaalikelteisistä kunnan asukkaista siten, että edellisissä eduskuntavaaleissa ehdokkaita asettaneet äänestäjäryhmät tulevat mahdollisuuksien mukaan edustetuksi kussakin vaalilautakunnassa ja vaalitoimikunnassa. Jäsenyyttä ei siis ole sidottu puoluekisteriin merkittyihin puolueisiin, vaan vaaleissa esiintyneisiin äänestäjäryhmiin, puolueiden lisäksi esimerkiksi yhteislistoihin.

Vaalikelpoisuus vaalilautakuntaan ja vaalitoimikuntaan määräytyy muuten sen mukaan kuin kuntalaissa säädetään vaalikelpoisuudesta lautakuntaan ja toimikuntaan. Sinänsä ei ole estettä valita samaa henkilöä vaalilautakuntaan ja vaalitoimikuntaan. Koska keskusvaalilautakunta kokoontuu varsinaisena vaalipäivänä viimeistään klo 15 tarkastamaan ennakoäänestyksessä annettuja hyväksytyissä vaalikuorissa olevia

äänestyslippuja ja laskemaan ennakkoäänät, ei keskusvaalilautakunnan jäsen voi toimia vaalilautakunnassa.

Tasa-arvolain säädökset huomioidaan eli sekä jäsenissä että varajäsenissä on oltava naisia ja miehiä kumpiakin vähintään 40 %. Kun vaalitoimikunnassa on vain kolme jäsentä, ei tasa-arvolaisissa säädetystä 40 % vähimmäiskiintiöstä voida vaalitoimikunnassa noudattaa kuin toiseen sukupuoleen nähden.

Vaalilain 15 §:ssä rajoitetaan vaalikelpoisuutta vaalilautakuntaan ja vaalitoimikuntaan. Em. säännöksen mukaan vaaleissa ehdokkaana oleva henkilö ei voi olla vaalilautakunnan jäsenenä eikä varajäsenenä. Hallintolain esteellisyysääntelyä ei sovelleta vaalilautakuntien toimintaan, joten jäseneksi tai varajäseneksi nimitetty voi toimia kaikissa vaalilautakunnan tehtävissä yhtä poikkeusta lukuun ottamatta: vaalilautakunnan jäsenenä oleva ehdokkaan puoliso, lapsi, sisarus tai vanhempi ei saa toimia äänestäjän avustajana.

Laitosäänestyksestä vastaavien vaalitoimikuntien jäsenenä tai varajäsenenä eivät voi olla ehdokas tai hänen puoliso, lapsensa, sisaruksensa tai vanhempansa. Puolisolla tarkoitetaan aviopuolisoa sekä avioliitonomaisissa olosuhteissa ja rekisteröidyssä parisuhteessa eläviä henkilöitä. Kelpoisuuteen vaikuttava ehdokkuus tarkoittaa ehdokkuutta millä tahansa alueella. Esimerkiksi hyvinvointialueella A ehdokkaaksi asetetun sisarus ei ole kelpoinen vaalitoimikunnan jäseneksi missään Suomen kunnassa.

Vaalilautakunnat valitaan jokaiselle äänestysalueelle.

Kauhavan kaupungin äänestysalueet ovat:

001	Kauhava Läntinen
002	Kauhava Itäinen
003	Kortesjärvi
004	Alahärmä
005	Ylihärmä

Laitosäänestys tulee järjestää vaalilain 2 luvun 9 § 3 kohdan mukaisesti ympärivuorokautista hoitoa järjestävissä toimintayksiköissä ja kaupunginhaalituksen päättämässä laitoksissa. Kaupunginhallitus on 27.9.2021 § 230 päättänyt, että laitosäänestys järjestetään seuraavissa laitoksissa: Sairaalaosasto ja Iltakello, Helmiranta, Villa Pukkilahovi, Liisankoti, Tupasvilla, Harjulakoti, Artturintupa, Sointula, Mäki-Kevari ja Rauhankoti ja Härmän palvelukeskus. Aikaisemmissa vaaleissa on laitosäänestyksiä ollut keskimäärin n. 80 kpl. Laitosäänestysten lukumäärän perusteella koko Kauhavan alueelle riittää yksi (1) vaalitoimikunta. Kauhavalla vaalitoimikuntien varajäseniä on käytetty aikaisemmissa vaaleissa keskusvaalilautakunnan nimeäminä kotiaäänestyksen vaalitoimitsijoina, ja näin todennäköisesti tehdään myös tulevaisuudessa aluevaaleissa. Tämän vuoksi vaalitoimikuntaan tulee valita enemmän kuin kolme varajäsentä ja valinnassa tulee huomioida alueellinen edustavuus (Alahärmän alue, Kauhavan alue, Korttesjärven alue, Ylihärmän alue).

Esityslista oheismateriaalina on kaupunginhallituksen päätös 24.5.2021 § 103 vaalilautakuntien ja vaalitoimikunnan jäsenten ja varajäsenten valinnasta vuoden 2021 eduskuntavaaleja varten.

Kaupunginjohtajan esitys:

Kaupunginhallitus päättää nimetä vuoden 2022 aluevaalien toimittamista varten

1. Kauhava Läntisen, Kauhava Itäisen, Korttesjärven, Alahärmän ja Ylihärmän äänestysalueiden vaalilautakuntiin puheenjohtajan, varapuheenjohtajan ja kolme muuta jäsentä sekä vähintään viisi varajäsentä.
2. laitosaänestyksestä vastaavaa vaalitoimikuntaan puheenjohtajan, varapuheenjohtajan, yhden jäsenen sekä kuusi varajäsentä.

Asian käsittely:

Harri Ojanperä esitti, että asia jätetään pöydälle. Tuula Mäki-Fränti ja Mika Kankaansyrjä kannattivat Ojanperän esitystä.

Kaupunginjohtaja yhtyi Ojanperän pöydällepanoesitykseen.

Päätös:

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti jättää asian pöydälle.

Lisätietoja: Hallintojohtaja Liisa Salo, puh. (06) 2412 9210,
etunimi.sukunimi@kauhava.fi
